

Zitting 1977

14 623

Nota Sectorraden Wetenschapsbeleid

Nr. 3

BIJLAGE BIJ DE NOTA

Nota inzake de adviezen van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, de Raad van Advies voor het Wetenschapsbeleid en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen met betrekking tot de Discussie-nota Sectorraden

	Advies	Standpunt ministerraad
	1. Algemeen	
WRR	<p>Bij een eventuele definitieve conceptie van het sectorradenstelsel dient rekening te worden gehouden met een tweetal factoren die voor het functioneren van de sectorraden van belang zijn. Deze betreffen enerzijds a. het type onderzoek en anderzijds b. het doel van het onderzoek.</p> <p>a. Voor wat betreft het type onderzoek dat in de sectorraad ter sprake komt acht de WRR de scheidslijn tussen fundamenteel en toegepast onderzoek niet voldoende duidelijk definieerbaar en verder het begrip kortlopende opdracht voor velerlei interpretatie vatbaar.</p> <p>b. De WRR verwacht dat afhankelijk van het doel van het onderzoek aan de inschakeling van de sectorraad een ander gewicht gegeven zal worden. De vraag wordt gesteld of de overheid zich voor haar beleidsonderbouwend onderzoek afhankelijk kan en wil maken van adviezen van de sectorraden.</p>	<p>Aan de bij a. aangeduide problematiek wordt in de Nota Sectorraden Wetenschapsbeleid ruimschoots aandacht besteed. Korthedshalve wordt naar het desbetreffende hoofdstuk (4.3) verwezen.</p> <p>Voor wat betreft de bemerkingen welke onder b. zijn samengevat zal in de praktijk moeten blijken in hoeverre ten aanzien van de advisering van de sectorraden over beleidsonderbouwend onderzoek de door de WRR voorziene problemen rijzen. Vooralsnog ziet de regering geen aanleiding om a priori aan de advisering van de sectorraden verschillende gewichten toe te kennen al naar gelang de doeleinden van het onderzoek verschillen.</p>
RAWB	<p>De RAWB blijft bij zijn eerder in zijn Beschouwingen over de Nota Wetenschapsbeleid (Tweede Kamer, Zitting 1974-1975, 13 221, nr. 7) naar voren gebrachte mening dat een allesomvattend systeem van sectorraden nog te veel onzekerheden bevat om als uniform organisatiebeginsel voor de totaliteit van het buiten-universitaire onderzoek te worden vastgesteld. Bovendien acht de RAWB de differentiatie in het onderzoeksveld te groot om het met een uniform model «in beginsel compleet en enkelvoudig te kunnen overdekken».</p> <p>Hij gelooft veeleer dat de grote verschillen tussen de «sectoren» (in organisatiegraad en herkenbaarheid van de betrokken groeperingen, in het al bestaan van coördinerende organen — de «rijpheid» —) telkens om een eigen uitwerking per sector vragen.</p>	Met deze stellingname kan in beginsel worden ingestemd.

De RAWB toetst de in de Discussienota Sectorraden gegeven uitwerking aan de in de Nota Wetenschapsbeleid geformuleerde uitgangspunten voor het toekomstige wetenschapsbeleid. De RAWB concludeert dat bij het uitwerken van de sectorradenstructuur in de eerste plaats is uitgegaan van het eerste van de vier uitgangspunten: het afstemmen van het onderzoek op de prioriteiten van de samenleving. De RAWB acht dit een goede keuze, maar is van mening dat de drie andere uitgangspunten onvoldoende in de ontwerpstructuur hebben doorgewerkt. Met name kan de RAWB moeilijk inzien dat de kwaliteit van het onderzoek door de ontwerpstructuur wordt bevorderd. Hetzelfde geldt voor de interne democratisering.

Verwezen kan worden naar hoofdstuk 2 van de Nota Sectorraden, waarin wordt geanalyseerd in welk opzicht het functioneren van de sectorraden bijdraagt aan de effectuering van de doelstellingen van het wetenschapsbeleid.

KNAW De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen acht het gewenst bij de instelling van sectorraden aan een zekere pluriformiteit de voorkeur te geven, waarbij zoveel mogelijk aan bestaande, uit de natuurlijke behoeften gegroeide, organisatievormen wordt aangesloten, en waarbij er niet noodzakelijkerwijs van wordt uitgegaan dat in het gehele buiten-universitaire veld één zelfde structurering zou moeten worden ingevoerd.

Met deze opvatting kan in beginsel worden ingestemd.

2. De voorgestelde indeling in sectoren

WRR De WRR acht het van belang bij een discussie over de indeling in sectoren rekening te houden met belangrijke knelpunten in de huidige vormen van interdepartementale taakverdeling en coördinatie en met de werkzaamheden van de Ministeriële Commissie voor Interdepartementale Taakverdeling en Coördinatie. De WRR acht het uit een oogpunt van afweging van kosten en baten wenselijk tot «zo breed mogelijke» sectoren te komen, dat wil zeggen sectoren met een relatief omvangrijk onderzoekbudget. Mede uit dien hoofde heeft de WRR een voorkeur voor het in de Discussienota gestelde alternatief om een brede sectorraad in te stellen voor het onderzoek ten behoeve van het ruimtelijk milieubeheer.

Deze aanbeveling is in zoverre gevolgd dat ten aanzien van de sectorindeling op het terrein van het fysiek milieu in de Nota Sectorraden (zie hoofdstuk 8) nog geen standpunt wordt ingenomen onder andere op grond van de overweging dat in de interdepartementale taakverdeling nog verandering zou kunnen komen.

De regering acht het inderdaad wenselijk aan het aantal sectorraden zo mogelijk een zekere beperking op te leggen ten opzichte van het aantal van 15 à 17 dat uit de Discussienota Sectorraden valt op te maken. Derhalve wordt in de Nota Sectorraden — zie onder meer hoofdstuk 3 — een voorkeur uitgesproken voor het instellen van sectorraden voor sectoren met een relatief omvangrijk onderzoekbudget c.q. onderzoekscapaciteit. Voor wat betreft het onderzoek ten behoeve van het ruimtelijk en milieubeheer wordt in de Nota Sectorraden nog geen uitspraak gedaan ten aanzien van de instelling van sectorraden. Voor de hiervoor aan te voeren motieven zij verwezen naar hoofdstuk 8 van de Nota. Aldaar is tevens aangegeven welke nadere studies en consultaties ten behoeve van het onderzoekbeleid in de onderhavige aandachtsgebieden inmiddels worden aangevat o.a. als follow-up van de onlangs uitgebrachte rapporten van de Verkenningcommissie onderzoek van belang voor het ruimtelijk beleid en de Stuurgroep Nationaal Programma onderzoek milieuhygiëne.

RAWB De RAWB beveelt aan bij de indeling van het onderzoeksveld in sectoren vooral uit te gaan van de aard van de maatschappelijke problematiek zelf. Volgens de RAWB kan het uiteindelijk resultaat van de indeling zoals in de Discussienota weergegeven moeilijk anders dan een nogal zwaar departementaal stempel dragen. Hoewel de voordelen hiervan worden onderkend, zal een departementsgewijze organisatie belemmerend gaan werken.

De regering meent met de in de voorliggende Nota Sectorraden gedane keuze van sectoren waarvoor sectorraden kunnen worden ingesteld, te voldoen aan de door de RAWB naar voren gebrachte wens. Voor wat betreft het onderzoek met betrekking tot milieuproblematiek worden in de Nota nog geen uitspraken gedaan ten aanzien van de instelling van één of meer sectorraden. Voor hiervoor geldende overwegingen zij verwezen naar hoofdstuk 8 van de nota.

Immers maatschappelijke problemen, die als uitgangspunt bij de planning van het onderzoek dienen te worden genomen, zijn niet gemodelleerd naar de traditionele en soms door toevalligheden gekenmerkte departementale indeling. Het onderzoek met betrekking tot de milieuproblematiek b.v. is over zeker vier verschillende departementen verdeeld. De RAWB

acht echter een integrale benadering van dit probleem noodzakelijk. Hiertoe zou het beste alle onderzoek dat ermee samenhangt in één sectorraad gecombineerd kunnen worden. Om echter de indeling in sectoren in de door hem voorgestane zin te kunnen aanpassen acht de RAWB mede de voorstellen van het onderzoeksveld zelf hieromtrent van belang. De RAWB stelt zich voor hierop in zijn definitieve advies nog terug te komen.

KNAW Ten aanzien van de voorgestelde indeling onthoudt de Akademie zich in dit stadium nog van een definitief oordeel, mede omdat hierover binnen haar organisatie nog onvoldoende overleg heeft plaatsgehad. Ten aanzien van in te stellen voorbereidingscommissies wordt erop aangedrongen deze met zorg samen te stellen.

3. Het functioneren van de sectorraden

(Samenstelling)

WRR De WRR wenst enige verduidelijking ten aanzien van de participatie van de overheid, gebruikers en onderzoekers in de sectorraden.

Binnen de categorieën «gebruikers en belanghebbenden» en «onderzoekers» zijn aantal en omvang van de verschillende groeperingen zo groot, dat het waarschijnlijk niet uitvoerbaar is om *allen* die bij het onderzoek in een sector betrokken zijn, te doen vertegenwoordigen in de desbetreffende sectorraad. De WRR gaat er voorts van uit dat het niet de bedoeling is dat de «vertegenwoordigers» middels mandaat van achterbanorganisaties binnen de sectorraad zullen opereren. Voor het contact met het veld is openheid van de adviesprocedure en openbaarmaking van de uitgebrachte adviezen voldoende.

RAWB De gebruikersgroep in de sectorraden zou moeten worden onderscheiden in twee categorieën, te weten produktieve gebruikers en consumptieve gebruikers.

(Bemanning)

WRR De WRR berekent op basis van het aantal sectorraden en mogelijke onderraden dat in de Discussienota wordt geprojecteerd, alsmede de gedachte omvang van de (onder)raden, dat voor de bezetting van het gehele stelsel, exclusief de secretariaten, 750 à 1000 personen nodig zijn. De WRR vraagt zich af hoe deze mankracht en de voor de bezetting van de secretariaten benodigde personen geleverd kunnen worden.

In het bijzonder in de hoofdstukken 4 en 6 van de Nota Sectorraden Wetenschapsbeleid wordt aan deze wens tegemoetgekomen.

Deze mening van de WRR kan worden onderschreven. In veel gevallen zal een directe vertegenwoordiging van het veld (onderzoekers en gebruikers) niet uitvoerbaar zijn. Wel dient te worden gestreefd naar een evenwichtige en zo getrouw mogelijke afspiegeling van de belangen die bij het onderzoek in een sector zijn betrokken. De WRR gaat er echter terecht van uit dat het niet in de bedoeling ligt dat de leden van de sectorraad uit hoofde van een mandaatstelling deelnemen.

Hoewel openbaarheid en openheid in de adviesprocedure van de sectorraad van essentieel belang zijn, mag het daarbij in de totale werkwijze van de sectorraad in zijn verhouding tot «het veld» niet blijven. Van vitale betekenis is immers dat de sectorraden ook aan de «input»-zijde opereren op basis van bouwstenen die uit dat veld worden aangedragen. In het bijzonder de (meerjaren)plannen en -programma's van de onderzoeksinstituten zijn onmisbaar voor een goede taakvervulling van de sectorraad. Voorts wordt gewezen op de mogelijkheid van probleemgerichte werkgroepen ad hoc die — in tripartite en zo nodig wisselende samenstelling — kunnen bijdragen aan de totstandkoming van meerjarenplannen.

Er bestaat geen bezwaar tegen het hanteren van dit onderscheid. Aan dit onderscheid wordt in de Nota Sectorraden een derde categorie toegevoegd, namelijk degenen die de effecten van het gebruik van onderzoekresultaten — vaak onvrijwillig — ondergaan.

In reactie op deze vraag kan het volgende worden opgemerkt:

- De WRR baseert zijn schatting op een aantal van 15 à 17 sectorraden; een dergelijk groot aantal wordt — zoals reeds eerder gesteld — door de regering niet wenselijk geacht.
- De WRR houdt — hoewel hij elders in zijn commentaar de noodzaak hiervan sterk benadrukt — geen rekening met de omstandigheid dat het instellen van sectorraden in veel gevallen zal kunnen leiden tot de opheffing van bestaande organen, dan wel de omvorming van bestaande organen tot sectorraden of sectorraadsafdelingen.

		<p>— Het transformeren van bestaande organen biedt tevens de mogelijkheid gebruik te maken van het aanwezige ondersteunende apparaat; hierdoor kunnen de voor de opzet van secretariaten benodigde extra middelen beperkt blijven.</p> <p>Desondanks valt te verwachten dat het opzetten en doen functioneren van sectorraden toch het beschikbaar stellen van nieuwe budgettaire middelen zal vragen. Noch voor de totaliteit van het op te zetten stelsel, noch voor de individuele raden valt echter een betrouwbare kwantificering te geven zonder te beschikken over exacte informatie betreffende de in bepaalde sectoren reeds aanwezige voorzieningen. Het is gewenst per sector een gezonde proportionele verhouding te vinden tussen de baten van een doeltreffende planning en coördinatie met behulp van een sectorraad en de kosten van de daarvoor te treffen voorzieningen. Bij de voorbereiding van elke voorgenomen sectorraad zal een dergelijke kosten-batenanalyse nuttig zijn.</p>
RAWB	<p>De RAWB heeft de voorstellen van de studiegroep niet zo opgevat dat het de bedoeling zou zijn om ca 15 geheel nieuwe coördinerende lichamen met een nog groter aantal «onderorganen» te creëren. De studiegroep vermeldt zelf in zijn inleiding (Discussienota Sectorraden blz. 14) dat veel van wat hij voorstelt reeds bestaat, in allerlei min of meer ontwikkelde varianten. De RAWB gaat er van uit dat telkens wanneer een sectorraad gevormd zal worden, andere, reeds bestaande, coördinerende organen hierin zullen opgaan.</p> <p>Indien dit niet het geval is, zullen er onvermijdelijk moeilijkheden rijzen bij de bemanning van de sectorraden, nog afgezien van de complicaties verbonden aan een veelheid van structuren met onduidelijke onderlinge plaatsbepaling.</p> <p>Wanneer daarentegen telkens bestaande coördinerende organen in de sectorraden zullen opgaan, zullen er voldoende ervaren krachten beschikbaar zijn om in het nieuwe verband werkzaam te zijn; tevens kan dan van de gelegenheid gebruik gemaakt worden overlappingsen en doublures die in de oude situatie bestonden, te elimineren.</p>	Met deze beschouwing kan geheel worden ingestemd.
	(Taken)	
WRR	<p>De WRR vraagt zich af wat onder een «meerjarenplan-in-hoofddlijnen» moet worden verstaan. Enerzijds suggereert deze benaming een globaal karakter, anderzijds moet het plan richting geven aan de jaarlijkse werkprogramma's van de instituten en wel door een overzicht te geven van de onderzoekprogramma's voor een periode van 3 à 4 jaar, voorzien van toelichting, schatting van de budgettaire consequenties en benodigd potentieel.</p> <p>De Faad vraagt zich af in hoeverre een dergelijk meerjarenplan globaal kan zijn.</p>	Kortheidshalve wordt voor een commentaar op deze beschouwing verwezen naar hoofdstuk 5 van de Nota Sectorraden.
RAWB	<p>Er moet naar de mening van de RAWB worden gewaakt voor een bemoeienis van de sectorraden met het onderzoek in detail (zoals b.v. het aangeven van het benodigd potentieel in academicusmaanden). Een dergelijke detaillistische aanpak zou het werk in de sectorraden gemakkelijk kunnen verlammen.</p>	Kortheidshalve wordt hier eveneens verwezen naar hoofdstuk 5 van de Nota Sectorraden Wetenschapsbeleid.
	(Sectorraden in relatie tot TNO)	
RAWB	<p>De RAWB vreest een overlap in taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen TNO en de sectorraden, die zijns inziens principieel en praktisch dient te worden geanalyseerd.</p>	In de tijd welke sinds het uitbrengen van het RAWB-commentaar is verstreken, heeft de door de RAWB voorgestelde analyse al in belangrijke mate plaatsgevonden. Daarbij is gebleken dat het van belang is vast te stellen dat principieel en

praktisch een duidelijk onderscheid moet worden gemaakt tussen de functies van TNO en die van de sectorraden. De primaire functie van TNO dient te zijn het verrichten van kwalitatief goed maatschappelijk dienstbaar onderzoek. De sectorraden echter hebben, binnen het raam van hun adviserende bevoegdheid, functies met betrekking tot de planning en coördinatie van onderzoek, dat voor een groot deel binnen TNO, maar voor het grootste deel buiten TNO wordt uitgevoerd. Op basis van dit onderscheid valt niet in te zien in welk opzicht — anders dan door haar omvang waardoor TNO bij vrijwel alle sectorraden zal zijn betrokken — de positie van het TNO-onderzoek in de onderscheidene sectorraden zou verschillen van die van andere organisaties voor toegepast onderzoek.

Voor de inbreng van TNO in de sectorraden, welke al naar gelang de situatie, hetzij via de TNO-instituten, hetzij via de in te stellen hoofdgroepen, hetzij via horizontale samenwerkingsverbanden (van TNO-instituten of delen daarvan) zal plaatsvinden, behoeft vanuit de optiek van de sectorraden geen werkwijze te worden ontworpen die afwijkt van hetgeen in de hoofdstukken 5 en 6 van de Nota Sectorraden globaal is geschetst.

Wel zal uiteraard in het kader van de in gang zijnde herstructurering van TNO aandacht dienen te worden besteed aan de wijze waarop vanuit de TNO-organisatie de betrokkenheid bij de sectorraden dient te worden georganiseerd. Hiervoor zullen procedures en werkafspraken moeten worden ontwikkeld.

(Relatie met het universitaire onderzoek)

RAWB De RAWB acht de voorstellen die in de Discussienota worden gedaan met betrekking tot de coördinatie van het universitaire en buiten-universitaire onderzoek onvoldoende.

De RAWB doet de suggestie om de coördinatie tussen universitaire en buiten-universitaire onderzoekers te verbeteren door instelling van z.g. probleemwerkgroepen. Zoals de werkgemeenschappen een netwerk van persoonlijke contacten tussen vele universitaire onderzoekers vormen, zouden zich in probleemwerkgroepen personen uit het *gehele onderzoekveld* moeten groeperen rond bepaalde maatschappelijke problemen.

KNAW In de Discussienota wordt gesteld dat de sectorraden primair gericht zijn op de afstemming van onderzoek op de maatschappelijke behoeften. De vraag is hier — aldus de Akademie — of het niet op de voorgrond plaatsen van de kwaliteits- en doelmatigheidsniet het welslagen van de bedoelingen van het sectorradenstelsel in de waagschaal stelt. Afstem-

In hoofdstuk 4 van de Nota Sectorraden Wetenschapsbeleid is gepoogd aan deze bezwaren tegemoet te komen. In dit hoofdstuk wordt onderstreept dat de sectorraden zich dienen te richten op al het onderzoek dat voor enig maatschappelijk aandachtsgedebied van belang geacht kan worden. Gaat men er aldus van uit dat het overleg in de sectorraad in beginsel het gehele z.g. maatschappelijk dienstbare onderzoek betreft dan vloeit hier als vanzelf uit voort dat, naast het onderzoek in overheids- en semi-overheidsinstellingen, ook het universitaire maatschappelijk dienstbare onderzoek bij het werk van de sectorraden betrokken wordt. In de Nota Sectorraden wordt, mede naar aanleiding van de reacties uit de universitaire wereld zelf, uitgegaan van een volwaardig meebetrekken van het universitaire onderzoek.

Het pleidooi van de RAWB voor een hechtere probleemgerichte en multidisciplinaire samenwerking tussen universitair en buiten-universitair onderzoek wordt onderschreven. Hoewel kan worden opgemerkt dat ook thans niet is uitgesloten dat werkgemeenschappen zich probleemgericht en multidisciplinair opstellen en dat aan een aantal bestaande werkgemeenschappen door buiten-universitaire onderzoekers wordt deelgenomen.

De RAWB heeft in een recente brief haar gedachten met betrekking tot de probleemwerkgroepen nog nader toegelicht. Door de Minister voor Wetenschapsbeleid worden de mogelijkheden bestudeerd om de beoogde samenwerkingsverbanden tussen universitaire onderzoeksgroepen enerzijds en centra van onderzoek van overheid en bedrijfsleven anderzijds actief te stimuleren.

Voor wat betreft de bijdragen van de sectorraden aan de effectivering van de doelstellingen van het wetenschapsbeleid kan worden verwezen naar de beschouwing daarover in hoofdstuk 2 van de Nota Sectorraden. Over de suggestie van de RAWB met betrekking tot 'probleemwerkgroepen' werd eerder in deze nota reeds ingegaan.

ming van onderzoek op de behoeften van de samenleving zal alleen tot zinvolle, voor de samenleving belangrijke resultaten leiden als dit onderzoek van hoge kwaliteit is en op doelmatige wijze geschiedt.

Om kwaliteit en doelmatigheid van het onderzoek te bevorderen ligt het naar de mening van de Akademie voor de hand overlegstructuren van direct betrokken onderzoekers op te zetten naar het model van de werkgemeenschappen. De Akademie wijst in dit verband op de suggestie van de RAWB met betrekking tot de vorming van «probleemwerkgroepen».

Een onderwerp dat volgens de Akademie nog onvoldoende uit de verf is gekomen in de Discussienota is de typering van onderzoekinstellingen en van de relaties van sectorraden met deze onderzoekinstellingen. In het bijzonder is de deelname vanuit het universitaire onderzoek aan de sectorraden nog allerminst duidelijk omschreven.

(Procedure van advisering)

RAWB De RAWB meent dat de procesgang met betrekking tot de voorbereiding en vaststelling van meerjarenplannen-in-hoofdpijnen te lang gaat duren. De RAWB merkt voorts op dat de praktische mogelijkheden van de Minister voor Wetenschapsbeleid om de meerjarenplannen van de sectorraden (na fiatting door de vakministers) nog tot «één samenhangend geheel» te combineren minimaal zijn. De RAWB meent daarom dat een vertegenwoordiging van de Minister voor Wetenschapsbeleid in alle sectorraden noodzakelijk is om diens coördinerende taak in deze reële inhoud te geven. Hiertoe zal een versterking van de staf van de Minister voor Wetenschapsbeleid noodzakelijk zijn.

(Financiering van het onderzoek)

RAWB De RAWB herhaalt zijn opvatting dat de mogelijkheden van *bijsturing gering zijn, tenzij financiële middelen gereserveerd worden voor de behartiging van uit het overleg in de sectorraad voortkomende initiatieven*. Een speciaal voor dit doel bestemde beleidsruimte in handen van de Minister voor Wetenschapsbeleid zou zijns inziens hiervoor een geschikte vorm zijn.

Teneinde een kunstmatige scheefgroei in de richting van «kortlopende projecten» — die overeenkomstig de Nota Wetenschapsbeleid buiten het sectorradenoverleg blijven — te voorkomen, beveelt de RAWB aan alle onderzoekscontracten die door de vakdepartementen buiten de sectorraad om tot stand worden gebracht bij de Minister voor Wetenschapsbeleid aan te melden.

4. De totstandkoming van sectorraden

WRR De WRR meent voorshands het over de gehele linie instellen van sectorraden te moeten ontraden. Evenmin acht hij het noodzakelijk op korte termijn tot een voorlopige sectorindeling te komen. De WRR geeft er de voorkeur aan enkele sectoren te definiëren en binnen die gebieden met voorlopige sectorraden ervaringen op te doen. De WRR noemt een viertal overwegingen die bij het kiezen van deze sectoren in aanmerking komen en komt op grond daarvan tot het voorstel voorlopige sectorraden in te stellen voor defensieonderzoek, onderzoek op het gebied van onderwijs en vorming, industrieel-technologisch onderzoek en onderzoek op het gebied van landbouw, natuurbeheer en visserij. Het totaalbudget 1976 voor deze vier sectoren

Korttheidshalve wordt verwezen naar de desbetreffende beschouwing in hoofdstuk 4 van de Nota Sectorraden.

In hoofdstuk 5 van de Nota Sectorraden wordt ingegaan op de door de RAWB en anderen geuite vrees ten aanzien van de procesgang met betrekking tot de opstelling van het meerjarenplan-in-hoofdpijnen. De opmerkingen met betrekking tot de betrokkenheid van de coördinerend bewindsman voor Wetenschapsbeleid bij de activiteiten van de sectorraden kunnen worden onderschreven.

Op de problematiek van een centrale beleidsruimte zal in het komende Wetenschapsbudget nader worden ingegaan.

De door de RAWB voorgestelde aanmeldingsprocedure wordt niet doelmatig geacht. Wel is het gewenst in interdepartementaal overleg tot nadere afspraken te komen over praktisch hanteerbare criteria inzake de inhoud en begrenzing van het begrip «kortlopende opdracht». Deze criteria zullen niet alleen de looptijd van het project betreffen, doch evenzeer criteria als de omvang en de doelstelling van het onderzoek omvatten.

De beleidslijn welke in de voorliggende Nota Sectorraden Wetenschapsbeleid is gekozen stemt in belangrijke mate overeen met de door de WRR aanbevolen strategie. Gestreefd wordt naar een zeer geleidelijke invoering van sectorraden, waarbij organisch wordt aangesloten bij hetgeen al in ontwikkeling is aan overleg, planning en coördinatie. In het beheerste ontwikkelingsproces dat de regering voor ogen staat zullen steeds mogelijkheden aanwezig moeten zijn voor bijsturing op grond van ervaringen welke door en met bestaande adviesraden, stuurgroepen van nationale programma's en verkenningcommissies zijn opgedaan. Bij de keuze van de gebieden waarop met voorlopige sectorraden ervaringen kunnen worden opgedaan worden in de Nota — zie hoofdstuk 8 — enige criteria gehanteerd die

bedraagt 476 miljoen gulden, dat is — aldus de WRR — de helft van het totaal aan overheidsuitgaven voor alle sectoren.

Nadat aldus de nodige ervaring is opgedaan, kan volgens de WRR een beslissing omtrent continuering en/of verdere uitbouw van het sectorradenstelsel genomen worden.

In de tussenliggende tijd zouden eveneens de nationale programma's kunnen worden voortgezet en geëvalueerd. Voor enkele van de overige gebieden zouden verkenning-commissies, waarmee in het verleden gunstige ervaring is opgedaan, zinvol werk kunnen doen.

RAWB

De RAWB herhaalt zijn reeds in zijn Beschouwingen over de Nota Wetenschapsbeleid geuite twijfel over de wenselijkheid van integrale invoering van een stelsel van sectorraden. Hij bepleit een evaluatie van het functioneren van enkele bestaande en met sectorraden vergelijkbare organen zoals de NRLO en de SVO.

De RAWB is het eens met de aanbeveling in de Discussie-nota Sectorraden om de voorbereiding van een sectorraad te laten verrichten door een voorbereidingscommissie. De RAWB meent dat het initiatief tot het instellen van een voorbereidingscommissie tot de taak van de Minister voor Wetenschapsbeleid behoort en beveelt aan dat de voorbereidende werkzaamheden binnen een termijn van een jaar worden afgesloten.

De RAWB stelt voor om met een drietal proefsectoren te starten waar al een sectorraadachtige overlegstructuur bestaat, die kan worden uitgebouwd tot een echte sectorraadconstructie:

1. een sector waarin geen (of bijna) universitair onderzoek is ondergebracht; suggestie: defensie-onderzoek
2. een sector met zowel universitair als buiten-universitair onderzoek, met daarnaast een overzichtelijke reeds bestaande coördinatiestructuur en zo goed mogelijk gedefinieerde «betrokken groeperingen»; suggestie: (een deel van) het landbouwonderzoek
3. een sector met zowel universitair als buiten-universitair onderzoek, maar een nog slechts geringe rijpheid; suggestie: onderzoek ten behoeve van de ontwikkelings-samenwerking.

grotendeels samenvallen met de door de WRR aanbevolen criteria.

Ten aanzien van het resultaat van dit keuzeproces valt enig verschil te constateren tussen de voornemens die in de Nota zijn neergelegd en de door de WRR aanbevolen startsectoren. In hoofdstuk 8 van de Nota worden de nadere overwegingen die tot de beleidsvoornemens van de regering met betrekking tot de sectorraden hebben geleid uitvoerig uiteengezet.

De beleidslijn welke in de voorliggende Nota Sectorraden is gekozen, stemt in belangrijke mate overeen met de door de RAWB aanbevolen strategie. Ten aanzien van de in te stellen voorbereidingscommissies wordt opgemerkt dat deze worden ingesteld op basis van overeenstemming tussen de betrokken vakminister(s) en de Minister voor Wetenschapsbeleid. De door de RAWB voorgestelde sectoren, waar gestart zou kunnen worden met de vorming van sectorraden maken deel uit van het zevental aandachtsgebieden ten aanzien waarvan in de Nota voornemens tot instelling van sectorraden worden geformuleerd.